

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник частини радіаційного,
хімічного та біологічного захисту
полковник служби цивільного захисту
Сергій СУТКОВИЙ
«_____» _____ 2023 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
з проведення додаткового заняття з нічної перевірки
спеціалістів радіаційного, хімічного та біологічного захисту.
Частина радіаційного, хімічного та біологічного захисту.

Тема: Оперативне реагування чергової зміни на загрозу виліву великої кількості аміаку та розгортання пункту деконтамінації на місці події.

Відпрацьовано вправу: Хімічна розвідка, відбір зразків, Розгортання пункту деконтамінації для особового складу.

Навчальна мета: Відпрацювання розгортання і функціонування пункту спеціальної обробки. Набуття і вдосконалення особовим складом умінь та навичок практичного застосування теоретичних знань.

Час проведення: 3 години.

Місце проведення: Територія центру, полігон.

Навчально-матеріальне забезпечення: Методична розробка, практичні заняття.

Нормативно-правові акти та література: Інструкція щодо розгортання пункту деконтамінації для особового складу. Закон України від 24.02.94 N 4004-XII (4004-12) "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", Закону України від 06.04.2000 N 1645-III (1645-14) "Про захист населення від інфекційних хвороб", розпорядження Кабінету Міністрів України.

Порядок проведення заняття

№ з/п	Питання, що відпрацьовуються	Стислий зміст	Методичні вказівки
1	Організаційні заходи	Шикування навчальної групи та перевірка зовнішнього вигляду. Оголошення теми і мети заняття. Інструктаж з правил безпеки праці	Час: <u>5 хв.</u>
2	Перевірка знань	Питання для повторення: 1) Пропускна здатність МД? 2) Дезактивація це?	Час: <u>5 хв.</u>
3	Відпрацювання практичної частини заняття	Стислий опис порядку відпрацювання	Час: <u>75 хв.</u> Команди. Необхідні методичні пояснення
4	Підбиття підсумків	Надається оцінка рівню підготовленості особового складу. Зазначаються характерні помилки. Оголошуються оцінки. Надаються відповіді на запитання	Час: <u>5 хв.</u>

СТИСЛИЙ ОПИС ПОРЯДКУ ВІДПРАЦЮВАННЯ	Методичні вказівки.
<p>Аварії з небезпечними вантажами на залізничному і автомобільному транспорті можуть спричинити пожежі, вибухи, хімічне й біологічне зараження, радіоактивне забруднення. Характерною рисою цих НС є значні розміри та висока швидкість формування зони ураження.</p> <p>Оцінку оперативної обстановки на місці аварії здійснює керівник гасіння пожежі (КГП), або керівник аварійно-рятувальних робіт (КАРР) із залученням спеціалістів штабу з ліквідації аварії, з метою визначення необхідної кількості сил і засобів для ліквідації джерела забруднення та гасіння пожежі, пошуку і порятунку постраждалих, визначення тактики дій підрозділів та заходів безпеки у зоні хімічного забруднення.</p> <p>1.1 Розвідка.</p> <p>Інформацію про обстановку на місці аварії можна отримувати за наступними джерелами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інформації, яку містить маркування небезпечного вантажу; - інформації, яку містять перевізні документи на небезпечний вантаж і (або) аварійна картка; - інформації від осіб, що супроводжують небезпечний вантаж (провідник або фахівець вантажовласника), локомотивної бригади, водія, від громадян, які були свідками аварійної ситуації в цілому або на окремих її етапах. <p>На залізничному транспорті додатково необхідно визначити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наявність вагонів і цистерн що завантажені НХР, ЛЗР, ГР, вибухопожежонебезпечними речовинами та можливість їх відчеплення і переміщення в безпечне місце; - кількість пошкоджених вагонів (цистерн), місце і кількість проливу НХР; - можливість утворення зони хімічного забруднення; - заходи безпеки під час гасіння пожежі та ліквідації наслідків аварійної ситуації з НХР; - наявність у осіб, що супроводжують небезпечний вантаж та локомотивної бригади засобів індивідуального захисту; - можливість підтримувати постійний зв'язок з диспетчером відділення 	

залізниці з метою визначення обстановки і консультацій щодо питань евакуації вагонів і графіку руху інших потягів.

На автомобільному транспорті необхідно визначити:

- стан вантажу, наявність витікання НХР;
- можливість утворення зони хімічного забруднення;
- заходи безпеки під час проведення робіт з гасіння пожежі та ліквідації наслідків аварії з НХР;
- наявність у осіб, що супроводжують небезпечний вантаж засобів індивідуального захисту.

З маркування небезпечного вантажу, перевізних документів і аварійної картки визначити:

- основні властивості та види небезпеки;
- засоби індивідуального захисту;
- необхідні дії під час гасіння пожежі та ліквідації наслідків аварії;
- заходи долікарської допомоги;
- способи та засоби нейтралізації НХР.

1.2 Прийняття рішень.

Отримавши інформацію, керівник гасіння пожежі (КГП), або керівник аварійно-рятувальних робіт (КАРР) із залученням спеціалістів штабу з ліквідації аварії проводять її аналіз та оцінку обстановки: масштаби аварії; площа зони НС; вплив на навколишнє середовище; приблизна кількість людей що потрапила в зону НС. Після оцінки обстановки приймають наступні рішення:

- ідентифікувати речовину;
- розрахувати параметри зони хімічного забруднення;
- при необхідності, визначити порядок та напрямок евакуації людей з об'єкту чи території, що розташована поруч;
- розрахувати необхідну кількість особового складу для локалізації зони хімічного забруднення;
- визначити спосіб ліквідації джерела забруднення та визначити для цього необхідну кількість особового складу;
- забезпечити засобами захисту особовий склад що приймає участь в ліквідації аварії;
- організувати роботу з ліквідації наслідків аварійної ситуації.

2. ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ АРР ПРИ НЕБЕЗПЕЧНИМИ ХІМІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

При перевезенні небезпечних вантажів автомобільним транспортом організації-вантажовідправники (вантажодержувачі) вручають водієві (супровідному) на кожне перевезення план дій в аварійній ситуації. У плані дій з ліквідації наслідків аварії встановлюється порядок оповіщення, прибуття, дії аварійної бригади, перелік необхідного обладнання і спорядження та технологія їхнього застосування. Ці відомості використовують при підготовці та організації АРР.

ДТП за участю автомобільних ТЗ, що перевозять небезпечні вантажі, можуть спричинити пожежі, вибухи, хімічне й біологічне зараження, радіоактивне забруднення. Характерною рисою цих НС є значні розміри й висока швидкість формування зони ураження.

Заходи щодо порятунку постраждалих при ДТП з небезпечними вантажами визначаються характером ураження людей, розміром ушкодження ТЗ, наявністю вторинних вражаючих факторів.

При порятунку постраждалих у ДТП з небезпечними вантажами вживають наступних заходів:

- розвідка й оцінка обстановки;
- визначення меж небезпечної зони та її огороження;
- локалізація й ліквідація впливів вражаючих факторів;

<ul style="list-style-type: none">• пошук постраждалих;• забезпечення постраждалих засобами індивідуального захисту й евакуація з небезпечної зони;• надання постраждалим першої медичної допомоги;• контроль за вмістом небезпечних речовин у повітрі, воді та ґрунті. <p>Особливість проведення рятувальних робіт при ДТП з вантажними автомобілями полягає ще й в тому, що останні можуть перевозити небезпечні вантажі у великій кількості. Тому керівнику рятувальних робіт необхідно визначити за аварійною карткою, а в деяких випадках (за інформаційною карткою відповідно ГОСТу 19433 - 88) які відображають характер небезпеки вантажу та перелік необхідних заходів і спорядження для роботи з цим вантажем. Особовий склад рятувального підрозділу повинен вжити заходів обережності та використовувати засоби індивідуального захисту, вказані в аварійній картці.</p>	
---	--

Методичну розробку підготував:

Керівник навчальної групи № 7
Заступник начальника частини
радіаційного, хімічного та біологічного захисту
старший лейтенант служби цивільного захисту

Олексій ЙОСИПЕНКО

« _____ » _____ 2023 року